

8. 8. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vydání osvědčení dle Nařízení Brusel I bis za účelem vymožení náhrady škody přiznané poškozenému v trestním řízení

Tento článek se zabývá zejména možnostmi soudu vydat osvědčení o soudním rozhodnutí v občanských a obchodních věcech dle čl. 53 Nařízení Brusel I bis tak, aby se mohl poškozený domáhat náhrady škody přiznané mu v rámci adhezního řízení výkonem rozhodnutí či exekucí v jiném členském státě Evropské Unie. V případě, že je poškozenému v rámci trestního řízení přiznána náhrada škody a pachatel svou povinnost vyplývající z trestního rozsudku nesplní, má možnost se poškozený domáhat splnění povinnosti k náhradě škody v exekučním řízení.

Před podáním návrhu na zahájení exekučního řízení je nutné, obdobně jako v případě rozsudku vydaného v civilním řízení, požádat soud o vyznačení doložky právní moci a vykonatelnosti na trestním rozsudku. Po vyznačení doložky právní moci a vykonatelnosti soudem na rozsudku je možné podat návrh na zahájení exekučního řízení soudnímu exekutorovi.

V praxi často vyvstane potřeba domáhat se splnění povinnosti uložené rozhodnutím českého soudu v jiném členském státě Evropské unie (dále jen **EU**). Je tomu tak především z toho důvodu, že dlužník buď není občanem České republiky, anebo má majetek v jiném členském státě Evropské unie. V rámci České republiky půjde nejčastěji o domáhání se splnění povinnosti po občanech Slovenské republiky či po občanech České republiky mající na Slovensku majetek.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 o příslušnosti, uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen **Nařízení Brusel I bis**) na takové situace pamatuje, když ve svém čl. 42 odst. 1 písm. b) stanoví, že pro výkon rozhodnutí v některém členském státě, které bylo vydáno v jiném členském státě, předloží navrhovatel orgánu příslušnému pro výkon osvědčení vydané podle čl. 53 Nařízení Brusel I bis osvědčující, že rozhodnutí je vykonatelné. Článek 53 Nařízení Brusel I bis odkazuje na přílohu I. tohoto nařízení, která obsahuje formulář pro vydání osvědčení o soudním rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen **Osvědčení**). Na základě žádosti tudíž soud vydá v souladu s čl. 53 Nařízení Brusel I bis Osvědčení, které se společně se soudním rozhodnutím předloží příslušnému orgánu jiného členského státu oprávněnému k vymožení uložené povinnosti. Dalo by se tedy říct, že Osvědčení se vydává namísto vyznačení doložky právní moci a vykonatelnosti na rozhodnutí.

Dle čl. 1 se Nařízení Brusel I bis vztahuje na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu. Nevztahuje se zejména na daňové, celní či správní věci ani na odpovědnost státu za jednání a opominutí při výkonu státní moci. Jak tomu tedy bude v případě domáhání se splnění povinnosti k náhradě škody uložené pachateli ve výroku trestního rozsudku?

Vydání Osvědčení dle Nařízení Brusel I bis o trestním rozsudku

Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 5. 11. 2012, sp. zn. 28 Nd 153/2012 (dále jen **Rozhodnutí NS**) uvedl následující:

„Z hlediska podřazení věci pod rozsah čl. 1 odst. 1 Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 proto není určující charakter rozhodujícího orgánu (tedy zda se jedná o civilní soud či jiný orgán veřejné moci), ani skutečnost, zda je o nároku rozhodováno v civilním řízení (srov. rozsudek Soudního dvora ES ze dne 21. dubna 1993 ve věci C-172/91 Volker Sonntag proti Hans Waidmann, [1993] ECR I-1963; příp. Zpráva P. Jenarda ze dne 3. června 1971 uveřejněná v úředním Věstníku Evropských společenství, roč. 1979, pod č. C-59/02, odst. 9).“

Ve výše uvedené citaci Nejvyšší soud odkazuje na Nařízení Rady (ES) č. 44/2001, které je předchůdcem Nařízení Brusel I bis, a tudíž je závěr vyjádřený v Rozhodnutí NS aplikovatelný i na aktuální právní úpravu.

V Rozhodnutí NS Nejvyšší soud odkazuje na rozsudek Soudního dvora ES (dnes Soudní dvůr EU) ze dne 21. dubna 1993 ve věci C-172/91 Volker Sonntag proti Hans Waidmann, dle kterého nárok na náhradu škody způsobené fyzické osobě trestným činem je sice spojen s trestním řízením, avšak má občanskoprávní povahu.

Dále Rozhodnutí NS zmiňuje Zprávu P. Jenarda ze dne 3. června 1971 uveřejněnou v úředním Věstníku Evropských společenství, roč. 1979, pod č. C-59/02, odst. 9., dle které se úmluva^[1] vztahuje na občanskoprávní řízení vedená před trestními soudy, a to pokud jde o rozhodnutí týkající se příslušnosti, tak i pokud jde o uznávání a výkon rozhodnutí vydaných trestními soudy v trestních řízeních.

Dle mého názoru výše uvedené vyplývá již ze samotného čl. 1 Nařízení Brusel I bis, který stanoví, že Nařízení Brusel I bis se vztahuje na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu, tj. také na občanské a obchodní věci projednávané trestním soudem. Je tomu tak z toho důvodu, že pokud povinnost k náhradě škody (na základě výroku trestního rozsudku) nebude dobrovolně splněna, je možné se jí domáhat v rámci exekučního řízení. Pro zahájení exekučního řízení v jiném členském státě Evropské unie je však nutné předložit příslušnému orgánu osvědčení o soudním rozhodnutí v občanských a obchodních věcech dle čl. 42 odst. 1 písm. b) a čl. 53 Nařízení Brusel I bis.

V nedávné době jsem se touto záležitostí zabýval v praxi a argumentaci výše spolu s žádostí o vydání Osvědčení zaslal Okresnímu soudu v Tachově, který mé žádosti vyhověl a vydal Osvědčení o trestním rozsudku, v němž byla odsouzenému uložena povinnost k náhradě škody. Na základě tohoto trestního rozsudku a Osvědčení bylo zahájeno exekuční řízení na Slovensku.

Závěr

V případě potřeby vymáhání nároku na náhradu škodu přiznané poškozenému trestním rozsudkem v rámci adhezního řízení v jiném státě EU je možné za tímto účelem požádat soud o vydání osvědčení o soudním rozhodnutí v občanských a obchodních věcech dle čl. 53 Nařízení Brusel I bis. Na základě trestního rozsudku a takového Osvědčení je možné zahájit exekuční řízení v jiném státě EU.

Tuto možnost potvrzuje v Rozhodnutí NS Nejvyšší soud, který v odůvodnění Rozhodnutí NS odkazuje mimo jiné například na judikaturu Soudního dvora EU. Tento závěr potvrdila v nedávné době také praxe Okresního soudu v Tachově, který na žádost vydal osvědčení o soudním rozhodnutí v občanských a obchodních věcech dle Nařízení Brusel I bis, tedy o trestním rozsudku, kterým byla odsouzenému uložena povinnost nahradit škodu poškozenému.

Mgr. Adam Sochůrek,
advokátní koncipient

[TAUBEL LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Sokolovská 68/105
186 00 Praha 8

Tel.: +420 226 251 055
e-mail: office@taubellegal.com

---

[1] Úmluva ze dne 27. září 1968 o soudní příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)